

АгроPRO-КОНСУЛЬТАЦІЇ ЦЕ:

- **Письмові консультації за вашими запитами** – щомісяця близько 40 консультацій у вигляді статей на сторінках АгроPRO
- **Доступ до бібліотеки консультацій-статей** (близько 2000) на сайті www.agro-pro.com.ua, які щомісяця поповнюються
- **Щоденні телефонні консультації** в робочий час з 10:00 до 16:00
- **Онлайн-консультації** на запит електронною поштою – відповідь надається протягом 2 робочих днів
- **Регулярно під час тематичних онлайн-вебінарів** або ви запитуєте, ми відповідаємо (записи усіх вебінарів доступні усім клієнтам на сайті)
- **Ексклюзивна послуга «Адвокатський дозор»** – фахівці високого рівня (адвокати, юристи, аудиторі) проаналізують вашу ситуацію, оцінять її та запропонують можливі шляхи вирішення

МІНІМАЛЬНЕ ПОДАТКОВЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Мінімальне податкове зобов'язання

14.1.114⁻² Податкового кодексу України (далі – ПКУ) **мінімальне податкове зобов'язання** - мінімальна величина податкового зобов'язання із сплати податків, зборів, платежів, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, пов'язаних з виробництвом та реалізацією власної сільськогосподарської продукції та/або з власністю та/або користуванням (орендою, суборендою, емфітевзисом, постійним користуванням) **земельними ділянками, віднесеними до сільськогосподарських угідь**, розрахована відповідно до цього Кодексу. Сума мінімальних податкових зобов'язань, визначених щодо кожної із земельних ділянок, право користування якими належить одній юридичній або фізичній особі, у тому числі фізичній особі - підприємцю, є загальним мінімальним податковим зобов'язанням;

Мета:

(далі – МПЗ) **обчислюється по юридичним та фізичним особам (у тому числі підприємцям), які є власниками та користувачами земельних ділянок, віднесених до сільськогосподарських угідь (рілля, сіножатті, пасовища, багаторічні насадження).**

МІНІМАЛЬНЕ ПОДАТКОВЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Історія запровадження

На запитання скільки земель сільськогосподарського призначення є в тіньовому обороті у громаді?

- таких немає - відповіло 24% респондентів;
- небільше 10% відповіло 36% респондентів;
- від 10% до 20% - 32% респондентів;
- Від 30% до 50% - 5% респондентів;
- Понад 50% - 3% респондентів

МІНІМАЛЬНЕ ПОДАТКОВЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

МПЗ не визначається по земельним ділянкам:

- ✓ **які передані в користування іншій особі** на підставі договорів, укладених та зареєстрованих відповідно до законодавства (до 2013 року договори реєструвалися у Державному земельному кадастрі (далі – ДЗК), а з 2013 року право користування реєструється у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, далі – Держреєстр прав) (п. 38¹.3, пп. 170.14.2 ПКУ);
- ✓ **що використовуються** дачними (дачно-будівельними) та садівничими (городницькими) **кооперативами** (товариствами), а також набуті у власність/користування членами цих кооперативів (товариств) у результаті приватизації (купівлі/продажу, оренди) таких ділянок (п. 38¹.3 ПКУ);
- ✓ **земель запасу;**
- ✓ невитребуваних земельних часток (паїв), розпорядниками яких є органи місцевого самоврядування, крім переданих в оренду (п. 38¹.3 ПКУ);
- ✓ земельних ділянок зон відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи (п. 38¹.3 ПКУ);

МІНІМАЛЬНЕ ПОДАТКОВЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

МПЗ не визначається по земельним ділянкам:

- ✓ **земельних ділянок, віднесених до сільгоспугідь, що станом на 01.01.2022 р. знаходилися у межах населених пунктів (п. 38¹.3 ПКУ);**
- ✓ **за які не нараховувалася плата за землю у зв'язку з їх консервацією, або забрудненням вибухонебезпечними предметами, або якщо щодо них прийнято рішення про надання податкових пільг зі сплати місцевих податків на підставі заяви про визнання земельних ділянок непридатними для використання у зв'язку з потенційною загрозою їх забруднення вибухонебезпечними предметами (абзац сьомий п. 38¹.2 ПКУ);**
- ✓ **які розташовані на територіях активних бойових дій або на тимчасово окупованих РФ (пп. 69.15 підрозділу 10 розділу XX ПКУ). Перелік таких териорій затверджений наказом Мінреінтеграції від 22.12.2022 р. № 309.**

МІНІМАЛЬНЕ ПОДАТКОВЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Якщо НГО земельної ділянки проведена, то МПЗ щодо цієї ділянки обчислюється за формулою:

$МПЗ = НГО_{д} \times K \times M / 12$, де:

- НГО_д – НГО відповідної земельної ділянки з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного для справляння плати за землю (у 2022 році – 1,0);
- K – коефіцієнт, який становить 0,05 (за 2022 рік – 4%);
- M – кількість календарних місяців, протягом яких земельна ділянка перебуває у власності, оренді, користуванні на інших умовах (в т. ч. на умовах емфітевзису) платника податків.

Якщо НГО земельної ділянки не проведена, то МПЗ обчислюється за формулою:

$МПЗ = НГО \times S \times K \times M / 12$, де:

- НГО – НГО 1 га ріллі по області з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного для справляння плати за землю (у 2022 році – 1,0);
- S – площа земельної ділянки, гектарах;
- K – коефіцієнт, що становить 0,05 (за 2022 рік – 4%);
- M – кількість календарних місяців, протягом яких земельна ділянка перебуває у власності, оренді, користуванні на інших умовах (в т. ч. на умовах емфітевзису) платника податків.

Сімейне фермерське господарство без статусу юридичної особи, що організоване фізичною особою – підприємцем, при визначенні МПЗ застосовує коефіцієнт (K) у розмірі 0,025 (п. 38^{1.2} ПКУ).

МІНІМАЛЬНЕ ПОДАТКОВЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Передплатіть до 1 липня 2023 року журнал «АгроPRO» за ціною 3 900 грн і ви за рік отримаєте більше 1000 сторінок ексклюзивної інформації

Сайт: www.agro-pro.com.ua

Телефони: (097) 894 2520,
(067) 878 5132

МІНІМАЛЬНЕ ПОДАТКОВЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Розрахована сума МПЗ порівнюється з сумою сплачених за податковий (звітний) рік податків, зборів, платежів та витрат на орендну плату. Якщо МПЗ більше ніж сума сплачених податків, зборів, платежів та витрат на орендну плату, то платникам податків доведеться сплачувати додаткові суми до бюджету, якщо менше, то ні.

Позитивне значення різниці між сумою МПЗ та загальною сумою сплачених податків, зборів, платежів є частиною зобов'язань з податку на прибуток, або єдиний податок, або ПЖФО (для фізосіб).

Перелік податків встановлено нормами ПКУ для кожної групи платників.

- податок на прибуток підприємств або єдиний податок;
- ПДФО та військовий збір з доходів найманих працівників та з доходів, виплачених за ЦПД (крім доходів, які сплачені за придбання товарів у фізичних осіб), з доходів за договорами оренди, суборенди, емфітевзису земельних ділянок сільськогосподарського призначення;
- земельний податок за земельні ділянки, віднесені до сільськогосподарських угідь;
- рентна плата за спеціальне використання води (у разі сплати);
- 20 % орендної плати за віднесені до сілгоспугідь земельні ділянки, орендодавцями яких є юридичні особи, та/або які перебувають у державній чи комунальній власності.

МІНІМАЛЬНЕ ПОДАТКОВЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Для фізичних осіб МПЗ порівнюється з загальною сумою таких податків (пп. 170.14.5 ПКУ):

- ✓ ПДФО та військовий збір з доходів від продажу власної сільськогосподарської продукції;
- ✓ земельний податок за земельні ділянки, віднесені до сільськогосподарських угідь.

У сумі сплачених податків, зборів, платежів не враховуються помилково та/або надміру сплачені у податковому (звітному) році суми податків, зборів, платежів.

Проте, **як виняток**, якщо податки сплачені у 2021 році податки в рахунок 2022 року, то ці податки мають бути враховані при порівняння МПЗ з сумою сплачених податків (п. 66 підрозділу 10 розділу XX ПКУ).

МІНІМАЛЬНЕ ПОДАТКОВЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Сплата суб'єктів господарювання

Податок в частині позитивного значення МПЗ

- платники податку на прибуток – позитивну різницю заплатили у складі податку за 2022 рік при поданні річної декларації з податку на прибуток;
- платники єдиного податку 4 групи – при сплаті податку за I квартал 2023 року;
- платники єдиного податку та 2 та 3 групи при звітуванні за 4 квартал 2022 року.

МІНІМАЛЬНЕ ПОДАТКОВЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Особливості для підприємців

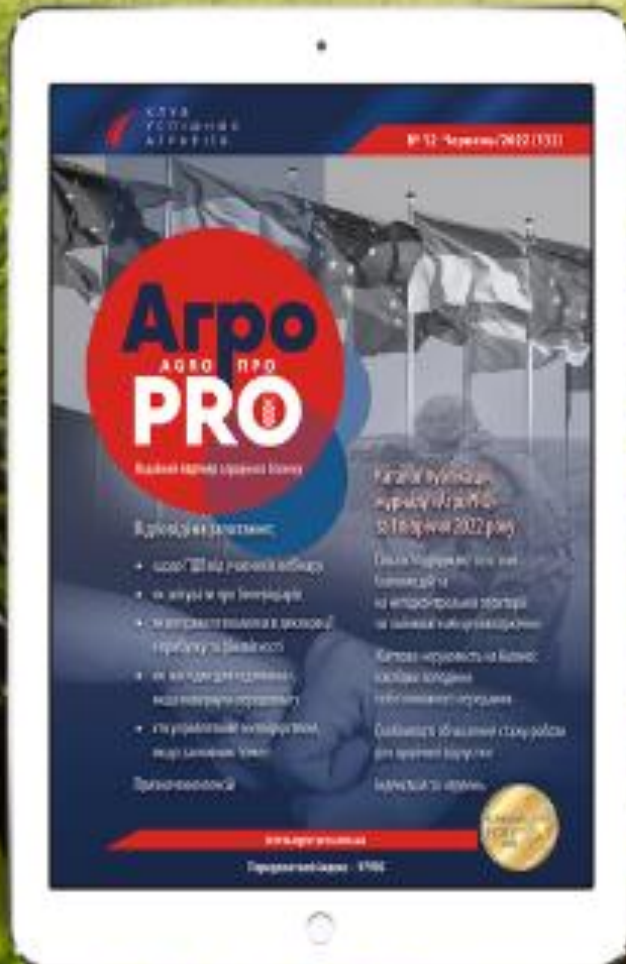
Якщо фізособа зареєстрована підприємцем, то МПЗ розраховується таким підприємцем самостійно за земельні ділянки, які він використовує для провадження господарської діяльності.

Тож якщо **підприємець** займається видами діяльності, які за КВЕД належать до груп [01.1](#) «Вирощування однорічних і дворічних культур», [01.2](#) «Вирощування багаторічних культур», [01.3](#) «Відтворення рослин», [01.4](#) «Тваринництво», [01.5](#) «Змішане сільське господарство», та має у власності чи користуванні сільськогосподарські угіддя, то він розраховує МПЗ в межах підприємницької діяльності.

Якщо **підприємець** здійснює інші види діяльності, не пов'язані з сільгоспдіяльністю, наприклад, торгівлю, надання послуг тощо, то вважається, що сільськогосподарські угіддя використовуються поза підприємницькою діяльністю. Тож МПЗ за такими угіддями має розрахувати орган ДПС.

**ПРАЦЮЄМО З ВАМИ,
ДЛЯ ВАС І ЗАДЛЯ
ПЕРЕМОГИ!**

097 894 25 20, 067 878 51 32

Сайт: www.agro-pro.com.ua

Телефони: (097) 894 2520, (067) 878 5132

МІНІМАЛЬНЕ ПОДАТКОВЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Для фізичних осіб

Розрахунок ПДФО та МПЗ здійснює орган ДПС до 1 липня 2023 року (тобто року, наступного за звітним) формує та надсилає фізособі податкове повідомлення-рішення (далі – ППР). Воно надсилається разом з детальним розрахунком суми ПДФО з урахуванням МПЗ (п. 286.5 ПКУ).

Сплатити потрібно протягом 30 календарних днів, що настають за днем отримання ППР (п. 57.2 ПКУ).

Річне податкове зобов'язання може бути нараховано за три роки. Тобто якщо орган ДПС не надішле ППР разом з детальним розрахунком до 1 липня 2023 року, то це він може зробити до 1 липня 2026 року. І фізособа буде зобов'язана сплатити ПДФО (на суму позитивного значення різниці між сумою МПЗ та загальною сумою сплачених податків та зборів) за минулі роки. При цьому вона звільняється від відповідальності за несвоєчасну сплату річного податкового зобов'язання.

ФІЗОСОБАМ

Як оподатковуються доходи фізичної особи, отримані від продажу сільськогосподарської продукції?

З 01.01.2022 р. змінилася редакція пп. 165.1.24 ПКУ.

Оподаткування доходів від продажу продукції тваринництва не змінилося.

За новою редакцією **доходи, отримані фізичною особою** від продажу власної сільгосппродукції рослинництва, вирощена, зібрана, виготовлена, вироблена, оброблена та/або перероблена **не оподатковуються ПДФО і військовим збором (далі- ВЗ) за одночасним виконанням таких умов:**

- сума сукупного річного доходу не повинна перевищувати 12 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року. У 2022 році така сума становить 78 000 грн (6 500 грн x 12);
- сільгосппродукція вирощена на земельних ділянках виділених:
  - ✓ для ведення садівництва (за Класифікацією видів цільового призначення земель, затвердженого наказом Держкомзему від 23.07.2010 р. № 548 (далі – Класифікація) такі земельні ділянки мають коди цільового призначення 01.05 «Для індивідуального садівництва» та 01.06 «Для колективного садівництва»;
  - ✓ для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибні ділянки) (за Класифікацією код 02.01);
  - ✓ для індивідуального дачного будівництва (за Класифікацією код 07.03);
  - ✓ для особистого селянського господарства (за Класифікацією код 01.03);
  - ✓ як земельні частки (паї) та виділені в натурі (на місцевості), тобто земельних ділянках, які отримані в результаті паювання. При цьому цільове призначення не має значення, однак, як правило, такі ділянки мають цільове призначення з кодом 01.01 «Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва».

Чи буде нараховано МПЗ на земельні ділянки без кадастрового номеру, якщо громада офіційно надасть перелік з зазначенням площі та користувачів до органів ДФС?

Так, якщо земельна ділянка виділена в натурі.

Чи сплачують МПЗ Дослідні господарства?

Так, якщо у дослідного господарства є у власності чи користування сільськогосподарські угіддя.

Як вірно зробити уточнюючий звіт, якщо земельні ділянки були у власності, а стали в оренді, дякую, я новачок?

Детально розглядали в [«АгроPRO», 2023, № 9](#)

Які особливості оподаткування земельних ділянок на окупованій території і з моменту деокупації?

Перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затверджений наказом Мінреінтеграції від 22.12.2022 р. № 309 (далі – Перелік № 309). Якщо територія включена до території можливих бойових дій, то звільнення від оподаткування за наявності підстав:

- ✓ або консервація земельної ділянки;
- або забруднення її вибухонебезпечними предметами;
- або прийняття рішення ОМС про надання податкових пільг зі сплати місцевих податків та/або зборів на підставі заяв платників податків про визнання земельних ділянок такими, що перебувають під потенційною загрозою їх забруднення вибухонебезпечними предметами.

Яким чином технічно ОМС може спланувати обсяг надходжень, якщо нарахування буде здійснюватися з урахуванням сплати інших податків і зборів. Де можна буде брати таку інформацію?

Які зміни за законом № 3050?

З 6 травня 2013 року набув чинності **Закон України від 11.04.2023 р. № 3050-IX** «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо звільнення від сплати екологічного податку, плати за землю та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за знищене чи пошкоджене нерухоме майно» (далі – Закон № 3050).

- **Щодо благодійної допомоги фізичним особам**, які мешкають (мешкали) на території населених пунктів, в яких проводяться (проводилися) бойові дії, та/або які вимушено покинули місце проживання у зв'язку з проведенням бойових дій у таких населених пунктах.
- **Щодо земель постійного користування, наданих членам фермерських господарств;**
- **Щодо оподаткування сільгосп підприємств та підприємців, що зареєстровані на окупованих територіях та на територіях де велися (ведуться) бойові дії. □**

Відповіді на запитання

Чи повинні одноосібники крім плати МПЗ доплачувати земельний податок за земельні паї (на підставі сертифікату на право на земельну ділянку)?

МПЗ не розраховується по невитребуваним земельним часткам (паям). Якщо такі землі передаються о місцевого самоврядування в оренду, то МПЗ сплачує орендар (п. 38^{-1.2}, п. 38^{-1.3} ПКУ).

ФІЗОСОБАМ

Чи мають пенсіонери сплачувати МПЗ?

Пенсіонери мають пільги щодо сплати земельного податку за земельні ділянки у розмірах, встановлених п. 281.2 ПКУ.

Інших окремих пільг для цієї категорії громадян не встановлено.

Отже, органи ДПС будуть нараховувати МПЗ пенсіонерам якщо земельна ділянка розташована за межами населеного пункту і не передана в оренду іншим особам.